

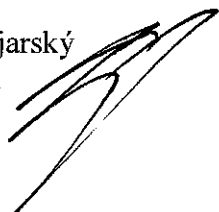
MAGISTRÁT HLAVNÉHO MESTA SLOVENSKEJ REPUBLIKY BRATISLAVY

Materiál na rokovanie
Mestského zastupiteľstva
hlavného mesta SR Bratislavy
dňa 26. a 27. 06. 2013

Návrh postupu prinávratenia súsošia sv. Floriána na Floriánske námestie

Predkladateľ:

Mgr. Rastislav Gajarský
riaditeľ magistrátu

Zodpovedný:

Ing. Dana Zálešáková
poverená vedením organizácie
Generálny investor Bratislavy

Spracovateľ:

Ing. Dana Zálešáková
poverená vedením organizácie
Generálny investor Bratislavy

Materiál obsahuje:

1. Návrh uznesenia
2. Dôvodovú správu
3. Návrh postupu prinávratenia súsošia sv. Floriána na Floriánske námestie
4. Posúdenie MUOP súčasného stavu súsošia sv. Floriána a finančných nárokov investičného zámeru
5. Výpis zo zasadnutia komisie finančnej stratégie a pre správu a nakladanie s majetkom mesta zo dňa 11. 06. 2013
6. Uznesenie MsR č. 914/2013 zo dňa 13. 06. 2013

Jún 2013

kód uzn.: 12.1
6.1
7.3

N á v r h u z n e s e n i a

Mestské zastupiteľstvo po prerokovaní materiálu

A) schvaľuje

návrh postupu pamiatkovej obnovy prinavrátania súsošia sv. Floriána na Floriánske námestie podľa predloženého materiálu.

Zvýšenie výdavkov o 48.000 € na pokrytie už zrealizovaných reštaurátorských prác pre príspevkovú organizáciu GIB je zahrnuté v zmene rozpočtu na rok 2013

B) žiada

primátora Hlavného mesta SR Bratislavy

v rozpočte na rok 2014 zabezpečiť finančné prostriedky vo výške 200 384,73 € na dokončenie reštaurátorských prác s termínom do 30. 09. 2014.

Dôvodová správa

Príspevková organizácia PAMING podpísala ešte v roku 2007 so spoločnosťou VILLARD, združenie pre reštaurovanie a obnovu pamiatok, Zmluvu o dielo č. 01/10/2007, ktorej predmetom bolo reštaurovanie Súsošia sv. Floriána. Celková cena zmluvná cena bola vo výške 445 687,11 € vrátane 19% DPH (13 426 770Sk). Nakoľko v rozpočte hl. m. SR Bratislava na rok 2009 neboli vyčlenené finančné prostriedky na túto stavbu, boli reštaurátorské práce 31.12.2008 prerušené. Od 01. 01. 2013 došlo k zlúčeniu príspevkovej organizácie PAMING s GIB. Po oboznámení sa s kritickým stavom vecí GIB spracoval materiál do OPP dňa 20.05.2013, v ktorom žiadal súhlas s pokračovaním reštaurátorských prác a zároveň aj finančné krytie reštaurovania v rokoch 2013 - 2014. Z tejto OPP vyplynula požiadavka na MÚOP na vypracovanie odborného stanoviska k tejto problematike, osobitne k cene. Následne OPP dňa 03. 06. 2013 po preštudovaní stanoviska MÚOP dala súhlas zapracovať do návrhu zmeny rozpočtu na rok 2013 sumu 48 tis. € na krytie časti reštaurátorských prác a zvyšok finančných prostriedkov vo výške 200 384,73 € vyčleniť v rozpočte na roku 2014, súčasne predložiť predmetný materiál na rokovanie mestskej rady.

Komisia kultúry a ochrany historických pamiatok MsZ sa tematikou prinavrátania Súsošia sv. Floriána na Floriánske námestie opakovane zaoberala v rokoch 2012 a 2013.

Návrh postupu prinavrátania súsošia sv. Floriána na Floriánske námestie

Reštaurátorské práce boli prerušené v štádiu, keď ešte neprebehla záverečná konzervácia povrchov na odkrytej časti podstavca, preto poveternostnými vplyvmi dochádza k sústavnej deštrukcii povrchov a nenávratným stratám na kamennom podstavci pamiatky, na Floriánskom námestí, čo následne vyvolá navýšenie nákladov. Zvýšenie pôvodnej ceny je aj z dôvodu dlhodobého skladovania diela v ateliéri, opakovaného reštaurovania spodnej časti stĺpa so schodiskom (nedemontovateľná časť súsošia) a vyhotovenia kópie oblakového stĺpa, s ktorou sa pôvodne neuvažovalo v Zmluve o dielo. Až po demontáži vyčnievajúcej sochárskej výzdoby a sôch nachádzajúcich sa na oblakovom stĺpe sa zistilo, že stav stĺpa je taktiež havarijný a musí sa podrobiť procesu reprodukcie. Na základe vyššie uvedeného bolo vypočítané zvýšenie nákladov na reštaurovanie súsošia nasledovne (zdroj GIB):

Sumár nákladov na dokončenie diela

- reštaurátorské práce - čiastočne vykonané, nezaplatené	158 384,73€
- skladovanie v ateliéroch – vykonané, nezaplatené	28 000,00 €
- opakovanie reštaurovania spodnej časti stĺpa so schodiskom nevykonané, nezaplatené	15 000,00 €
- vyhotovenie kópie oblakového stĺpa – nevykonané, nezaplatené	47 000,00 €
- Náklady na dokončenie - spolu	248 384,73 €

Celkové rozpočtové náklady (ZoD): **447 007,00 €**
(rozdiel oproti sume 445 687,11€ je spôsobený zmenou DPH na 20%)

Preinvestované náklady do roku 2008	288 622,27€
Zostatok zo ZoD	158 384,73€
Zvýšenie o nevyhnutné náklady na dokončenie	90 000,00 €
Potreba na dokončenie stavby:	248 384,73 €

Uloženia diela v GMB

Krajský pamiatkový úrad v Bratislave svojim rozhodnutím schválil dočasné premiestnenie zreštaurovaných súčastí kultúrnej pamiatky do depozitára Galérie mesta Bratislavy v Devínskej Novej Vsi na dobu 24 mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia (18.októbra 2012).

Zreštaurované časti súsošia boli prevezené a uložené v depozitári GMB dňa 25.10.2012. Rozpis uložených častí súsošia je uvedený v prílohe č.2.

Samotné skladovanie diela v depozite GMB nepredstavuje pre hlavné mesto ďalšie finančné náklady.

Poznámky

1. Citáty zo zákona č. 49/2002 Z. z. o ochrane pamiatkového fondu

- Podľa bodu 2a, § 28 zákona č. 49/2002 Z. z. o ochrane pamiatkového fondu je vlastníkom kultúrnej pamiatky povinný vykonávať na svoje náklady základnú ochranu kultúrnej pamiatky.
- Podľa § 27 Základná ochrana kultúrnej pamiatky je súhrn činností a opatrení vykonávaných na predchádzanie ohrozeniu, poškodeniu, zničeniu alebo odcudzeniu

kultúrnej pamiatky, na trvalé udržiavanie dobrého stavu vrátane prostredia kultúrnej pamiatky a na taký spôsob využívania a prezentácie, ktorý zodpovedá jej pamiatkovej hodnote a technickému stavu.

- Podľa 11 § 42 Priestupku na úseku ochrany pamiatkového fondu sa dopustí ten, kto nezabezpečuje základnú ochranu kultúrnej pamiatky podľa § 27, neudržiava ju v dobrom stave a využíva ju spôsobom, ktorý ju ohrozuje, poškodzuje, znehodnocuje alebo ničí, alebo ju nechráni pred odcudzením,
- Podľa bodu 1c § 43 Krajský pamiatkový úrad uloží právnickej osobe alebo fyzickej osobe, ktorá je podnikateľom, **pokutu** od 300 eur do **1 000 000 eur**, ak sa dopustí protiprávneho konania uvedeného v § 42 ods. 1 písm. j) až o). Zaplatením pokuty sa vlastník nezaväzuje povinnosťou vykonať nápravu, t.j. dokončiť reštaurovanie. V prípade, že nedošlo k náprave, pokutu možno uložiť opakovane.

2. Dôležité informácie

- Súsošie sv. Floriána je najstarší barokový kamenný stĺp so sochárskou figurálnou a reliéfnou výzdobou s rokokovými prvkami v Bratislave (z roku 1732) . Autorom je bratislavská podonnerovská Godeho kameňosochárska dielňa Krištof Rentfort.
- Neschopnosť dokončiť reštaurovanie tejto najstaršej pamiatky Bratislavy vrhá zlý dojem nielen na správcu a vlastníka, ale priamo aj na reštaurátorov. Reštaurátori boli obvinení nielen z neschopnosti, ale dokonca aj z nedbanlivosti a nedostatočnej ochrany národnej kultúrnej pamiatky. Etika reštaurátora totiž hovorí, že „aj za cenu života musí zabezpečiť ochranu pamiatky“.
- **Komora reštaurátorov** v súčasnosti zvažuje **podania trestného oznámenia**.
- **Krajský pamiatkový úrad v Bratislave** sa vyjadril, že je ohrozená samotná existencia národnej kultúrnej pamiatky, jej správca nedokáže zabezpečiť základnú ochranu tejto pamiatky a preto prijme zákonné opatrenia, ktoré budú smerovať k zabezpečeniu pokračovania obnovy, k fyzickej záchrane súsošia ako celku a následne prezentácie NKP na primeranej úrovni, t.j. **začne konanie o náprave**.

Z vyššie uvedených dôvodov reštaurátori na svoje náklady začali aj s reštaurovaním oblakového stĺpa, ktorého ďalšia existencia z dôvodu havarijného stavu je ohrozená.

Posúdenie MÚOP

1. Problematika reštaurovania

Celý proces reštaurovania je od začiatku v r.2005 až do súčasnosti veľmi dobre vydokladovaný rozhodnutiami Krajského pamiatkového úradu, stanoviskami reštaurátorskej komisie, ako aj záznamami z kontrolných dní. Z týchto dokumentov vyplýva, že realizácia záchranných prác od roku 2005 (schválená KPÚ BA dňa 30.12.2005) bola opodstatnená, nakoľko po rozobratí súsošia a obnažení všetkých jeho súčastí v ateliéri sa potvrdil **havarijný stav** celej sochárskej zložky vrátane oblakového stĺpa, čo potvrdila doslovne aj reštaurátorská komisia (záznam z 28.01.2008). Návrh na reštaurovanie súsošia bol následne schválený vo februári 2008 (rozhodnutie KPÚ BA), kde sa okrem iného odsúhlasilo aj vyhotovenie **kópie oblakového stĺpa** z titulu jeho zlého technického stavu. Táto položka však nebola prenesená dodatkom do zmluvy o dielo s firmou Villard, preto sa objavila neskôr v navýšení ceny diela. Po zastavení financovania v roku 2008 dielo ostalo zložené v ateliéri zhotoviteľa – štátny dohľad v júni 2010 konštatoval **stav rozpracovanosti** sochárskej výzdoby na zhuba 80 % (bez sokla). Už vtedy bolo **avizované navýšenie nákladov** zo strany zhotoviteľa, ktoré bude zapríčinené opakovaním reštaurátorských technologických postupov.

Samostatnou kapitolou je **pokračovanie reštaurovania na náklady zhotoviteľa**, ku ktorému Villard pristúpil v roku 2012, aby mohol ošetrované originály sochárskej výzdoby presunúť do priestorov určených objednávateľom a uvoľniť si tak priestor v ateliéri. Začiatkom roka 2013 pristúpil zhotoviteľ aj k reštaurovaniu oblakového stĺpa v snahe zachrániť ho pred deštrukciou, nakoľko stĺp bol uskladnený na dvore v exteriéri a jeho technický stav sa z roka na rok zhoršoval (havarijný stav stĺpa bol konštatovaný reštaurátorskou komisiou už v januári 2008). Zhotoviteľ pristúpil k tomuto kroku po niekoľkých výzvach voči hlavnému mestu v záujme ochrany kultúrnej pamiatky pred deštrukciou.

Uzávery k bodu 1:

- postup reštaurátorov bol z odborného hľadiska stále korektný, všetky kroky si nechali posudzovať v reštaurátorskej komisii a na nedostatky upozorňovali prostredníctvom kontrolných dní a záznamami št. pamiatkového dohľadu
- postup Pamingu bol od roku 2008 (zastavenie financovania v septembri 2008) limitovaný nedostatkom financií; do roku 2008 sa dá vytknúť iba to, že ihneď po zistení havarijného stavu oblakového stĺpa sa mal vypracovať **dodatok k ZoD** a túto položku tam doplniť;
- zastavením reštaurovania v septembri 2008 sa vytvoril predpoklad na **opakovanie niektorých reštaurátorských postupov**, pretože bez záverečných technologických opatrení (bez fixácie) podlieha dielo rýchlej deštrukcii a po niekoľkých rokoch je potrebné pristúpiť k opakovaniu krokov, ktoré už raz boli zrealizované;
- pokračovanie reštaurovania na náklady zhotoviteľa vychádza z dvoch tlakov vyvíjaných na Villard – na jednej strane sú v zmysle reštaurátorského zákona **viazaní povinnosťou udržiavať reštaurované dielo v dobrom technickom stave** a nedopustiť jeho degradáciu (za čo by im hrozil trestno-právny postih); na druhej strane potrebovali **uvoľniť svoje pracovné priestory** pre iné akcie a keďže nesmú odovzdať do rúk objednávateľa neošetrené artefakty, musia najprv reštaurátorský proces ukončiť.

2. Problematika cenová

Rozpočet

Z celkovej zmluvne dohodnutej ceny diela 447.007,- Eur sa do zastavenia financovania v roku 2008 preinvestovalo 288.622,27 Eur. Ostalo preinvestovať ešte 158.384,73 Eur, čo je asi tretina celkovej sumy. Pri plnení predmetu reštaurovania na cca 80 % (sochárska výzdoba) a cca 50 % (architektúra a doplnky), udávanej zhotoviteľom v zápise pre štátny pamiatkový dohľad (15. jún 2010) **pomer preinvestovaných finančných prostriedkov**

k nepreinvestovaným zhruba zodpovedá pomeru zreštaurovanej časti súsošia voči nezreštaurovanej časti.

Navýšenie

Navýšenie pôvodného rozpočtu o **90.000,- Eur**, predložené zhotoviteľom, sa skladalo z troch položiek:

- skladovanie diela 25.000- Eur
- opakovanie reštaurovania spodnej časti stĺpa so schodiskom 15.000,- Eur
- vyhotovenie kópie oblakového stĺpa 50.000,- Eur

Na koordinačnom stretnutí v ateliéri zhotoviteľa dňa 24.mája 2013 prisľúbil Villard vypracovať **spresnenú kalkuláciu navýšenia rozpočtu**. Kalkulácia s názvom „Zdôvodnenie zvýšenia nákladov na reštaurovanie“ sa nachádza v prílohe tohto stanoviska. Položky sú v nej vyčíslené nasledovne:

- náklady na skladovanie (Druna) a prevoz diela 25.164,73 Eur
- opakovanie reštaurovania spodnej časti stĺpa so schodiskom 14.970,- Eur
- vyhotovenie kópie oblakového stĺpa 48.960,- Eur

Celkovo **89.094,73 Eur**

Pri nákladoch na skladovanie zhotoviteľ vzhľadom na dobré vzťahy s objednávateľom neúčtoval mestu skladné vo vlastných priestoroch firmy Villard.

Uzávery k bodu 2:

- plnenie **rozpočtu** vychádza reálne posúdením pomeru vykonaných a ešte nezrealizovaných prác;
- z hľadiska vecného plnenia sú všetky položky **navýšenia** predložené zhotoviteľom oprávnené a podložené záznamami z komisií a kontrolných dní.

2. Problematika právna

Krajský pamiatkový úrad BA ako prvostupňový orgán pamiatkovej ochrany dbá na dodržiavanie zákona č.49/2002 Z. z. o ochrane pamiatkového fondu. Vzhľadom na dikciu zákona je zodpovedný za stav kultúrnej pamiatky vždy jej majiteľ – v tomto prípade hlavné mesto. Už v zápise zo štátneho pamiatkového dohľadu dňa 28.09.2012 KPÚ BA upozornil, že **ak proces reštaurovania nebude pokračovať, bude musieť prijať opatrenia k pokračovaniu obnovy a to aj formou konania o náprave**. Konanie zatiaľ nezačalo, keďže zhotoviteľ inicioval ďalšie kroky - prevoz originálov do depozitu GMB a reštaurovanie oblakového stĺpa (na vlastné náklady).

Pri ďalšom štátnom pamiatkovom dohľade dňa 24.mája 2013 však už nebolo možné deklarovat' pokrok v procese obnovy zo strany objednávateľa, preto KPÚ BA žiadal predložiť **harmonogram ďalšieho postupu prác do 30.júna 2013**. Predpokladom vytvorenia reálneho harmonogramu je schválenie **finančného krytia** zo strany hlavného mesta.

V prípade, že by mesto nepredložilo harmonogram a nepokračovalo v procese obnovy, bude KPÚ BA nútené začať **konanie o náprave**, kde bude jedným z opatrení udelenie **finančnej pokuty**.

Uzáver k bodu 3:

- finančné krytie akcie rozdeliť na roky 2013 a 2014;
- menšiu časť prác (podľa finančných možností) naplánovať na rok 2013, aby bolo možné preukázať pokračovanie obnovy;
- schválený harmonogram prác predložiť na KPÚ BA, aby sa zabránilo začatiu konania o náprave.

Výpis
zo zasadnutia komisie finančnej stratégie a pre správu a podnikanie s majetkom mesta MsZ
konaného dňa 11.6.2013

K bodu č. 9

Návrh postupu prinavrátania súsošia sv.Floriána na Floriánske námestie

Návrh uznesenia:

Komisia finančnej stratégie a pre správu a podnikanie s majetkom mesta MsZ **odporúča MsZ**

- 1.) schváliť návrh postupu pamiatkovej obnovy prinavrátania súsošia sv.Floriána na Floriánske námestie podľa predloženého materiálu
- 2.) v zmene rozpočtu na rok 2013 vyčleniť finančné prostriedky vo výške 48 000,- Eur na pokrytie už zrealizovaných reštaurátorských prác pre príspevkovú organizáciu GIB
- 3.) v rozpočte na rok 2014 vyčleniť finančné prostriedky vo výške 200 384,73 Eur na dokončenie reštaurátorských prác s termínom do 30.9.2014

Hlasovanie:

prítomní: 5, za: 4, proti: 1 , zdržal sa: 0

Za správnosť opisu : Ing. Henrieta Mičúchová,
V Bratislave, 11.6.2013

Návrh postupu prinavrátania súsošia sv. Floriána na Floriánske námestie

kód uzn.: 12.1

6.1

7.3

Uznesenie č. 914/2013

zo dňa 13. 06. 2013

Mestská rada po prerokovaní materiálu

odporúča

Mestskému zastupiteľstvu hlavného mesta SR Bratislavy

1. Schváliť návrh postupu pamiatkovej obnovy prinavrátania súsošia sv. Floriána na Floriánske námestie podľa predloženého materiálu.
2. V zmene rozpočtu na rok 2013 vyčleniť finančné prostriedky vo výške 48 000,00 Eur na pokrytie už zrealizovaných reštaurátorských prác pre mestskú príspevkovú organizáciu Generálny investor Bratislavy.
3. V rozpočte na rok 2014 vyčleniť finančné prostriedky vo výške 200 384,73 Eur na dokončenie reštaurátorských prác s termínom do 30. 09. 2014.
